

Xeyrəddin Qoca-70

Yaradıcı ziyalının ömür hesabı

Ölkənin ədəbi-mədəni ictimaiyyəti tanınmış yazıçı-publisist və diplomat Xeyrəddin Qocanın anadan olmasının 70 illiyini sözü və ictimai fəaliyyəti ilə xalqına xidmət edən ziyalıya sayğı-sevgi ilə qeyd edir. Yanvarın 29-da Beynəlxalq Muğam Mərkəzində keçirilən ədəbi-bədii yubiley gecəsində də Xeyrəddin Qocanın mənalı ömür yolu və daim haqq-ədaləti hədəfə alan yaradıcılığına geniş nəzər salındı.

Təntənəli mərasimin aparıcısı şair-publisist, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Gülhüseyn Kazımlı tanınmış söz ustasının zəhmət və istedadla mənalı ömür yolundan, çağdaş həqiqətlərə işıq salan bədii və publisistik yaradıcılığından geniş söz açaraq bildirdi ki, 70 il bundan əvvəl çillələrin böyüyün kiçiyi ilə əvəzləndiyi bir məqamda Ağdaşın Qesil kəndində müəllim ailəsində dünyaya gələn Xeyrəddin zəhmət və halallıq mühitində böyüyüb, orta təhsili dogma kəndində alıb. 1971-ci ildə Pedaqoji Universiteti, 1977-ci ildə Jurnalist Sənətkarlığı İnstitutunu bitirib.

Xeyrəddin Qoca çevik və məsuliyyətli yazar kimi uzun müddət müxtəlif qəzet-jurnal, teleradio redaksiyalarında çalışıb və KİV kollektivləri ilə əməkdaşlıq edib. "Dan ulduzu" qəzetində baş redaktorluğu isə həyatının seçilən və



öyüncü bir dövrü kimi xatırlanır. Korlar üçün buraxılan bu çoxtirajlı nəşrdə 1990–1991-ci illərdə ümummilli lider Heydər Əliyevi çevrələnmiş sərt informasiya blokadasını yaran materiallar çap etdirdiyinə, gözlüləri həqiqəti görməyə çağırdığına görə bundan xəbər tutan yuxarılar cəsarət və itaətsizliyin qarşısını almaq üçün onu həmin redaksiyadan kənarlaşdırdılar.

Lakin cəza və hədə-qorxular artıq çoxsaylı satirik hekayə və yazıları ilə tanınmış, oxucu rəğbəti qazanmış yazıçı-publisisti haqq yolundan döndərməyib. Sonrakı illərdə "Mədəniyyət" və "Açıq söz" qəzetlərində, "Mozalan" və "Şeytan" jurnallarında mübarizəsini davam etdirib, ulu öndərin dövlət müstəqilliyimizi və ərazi bütövlüyümüzü qorumaq üçün hakimiyyətə qayıdışının zəruriliyini ucadan səsləndirənlərin ön sırasında olub. Bu mübarizə zəminində yaranan Yeni Azərbaycan Partiyasının aparıcı

publisistlərindən olan Xeyrəddin Qoca ilk 4 ildə Heydər Əliyev partiyasının orqanı olan "Yeni Azərbaycan" qəzetinə rəhbərlik edib. 1995-ci ildə Milli Məclisə deputat seçilən tanınmış yazar 1997–2003-cü illərdə ölkəmizin İstanbuldakı baş konsulu olub.

Hazırda YAP Siyasi Şurasının üzvü, Prezidentin fərdi təqaüdüçüsüdür. Müxtəlif yaradıcılıq və vətəndaş cəmiyyəti qurumlarının üzvüdür, çoxsaylı təltif və mükafatlara layiq görülüb. Minlərlə jurnalist yazısı və çıxışından əlavə, son 20 ildə ölkəmizdə və xaricdə çap olunmuş "Filankəslər", "Hərə öz payını götürsün", "Marallar", "Gərək yazam", "Pyeslər", "Bu da belə həyatdır", "Biz bizə bənzərik" kimi kitabların müəllifidir. "Hərənin öz payı..." pyesi Milli Dram Teatrında, "Qonşularım, qohumlarım, kirlələrime" komediyası Azərbaycan Televiziyasında, "Düzü-düz, əyrini-əyri", "Bu bizim zəmanədir", "Toy olacaq..."

pyesləri Azərbaycan Radiosunda tamaşaya qoyulub.

Ciddi publisist, satirik yazıçı-dramaturq Xeyrəddin Qocanın əhatəli və dövrün aktual mövzuları ilə bağlı yaradıcılığı ötən illərdə müəllifini geniş tanıdıb və şöhrətləndirib. Onun əsərlərini təhlil edən, dəyərləndirən bir sıra məqalə və kitab işıq üzü görüb. "Həyatı proseslərin axarında" toplusunda isə ölkənin tanınmış elm, sənət və siyasət xadimlərinin

dəyərli mülahizələri, Xeyrəddin Qocanın heyat və yaradıcılığına işıq salan fakt, sənəd və illüstrasiyalar toplanıb. Yazıçı-şairlərdən Anarın, Elçinin, Qabilin, Cabir Novruzun, Zəlimxan Yaqubun, Sabir Rüstəm xanlının, Ramiz Heydərin, alimlərdən Pənah Xəlilovun, İsa Həbibbəylinin, Nizami Cəfərovun və s. yazılarında Xeyrəddin Qoca yaradıcılığının bədii-estetik özəllikləri, yazıçının ədəbi prosesdəki mövqeyi yüksək dəyərləndirilib.

Mərasimin davamında Azərbaycan Yazıçılar İttifaqının katibi, Xalq yazıçısı Çingiz Abdullayev yubileyi təmsil etdiyi qurumun rəhbərliyi və üzvləri adından səmimi təbrik etdi, ona ömrünün yetkinlik çağında yeni yaradıcılıq uğurları arzuladı. Beşinci çağırış Milli Məclis sədrinin müavini Bahar Muradova, Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı, politoloq-alim Novruz Məmmədov, Xalq artisti Möhlət Müslümov və başqa çıxış edənlər də Xeyrəddin Qocanın ədəbi-bədii və ictimai-mədəni fəaliyyətinin önəmli tərəflərinə nəzər saldılar, onu yurd sevgili, yüksək amallı və cəsarətli ziyalı kimi səciyyələndirdilər.

Yubileyin ömür yolundan bəhs edən videolentin kadrları, milli musiqimizin istedadlı təmsilçilərinin ifa etdikləri populyar muğam və təsniflər və gənc aktyorların səsləndirdikləri Xeyrəddin Qoca qələmindən çıxmış yumurlu parçalar gecəyə xoş ovqat gətirdi.

Sonda Xeyrəddin Qoca ömrünün əlamətdar hadisəsinə göstərilən diqqət və səmimiyyətə görə minnətdarlığını bildirdi, yaradıcı və ictimai fəaliyyəti ilə bundan sonra da xalqımıza sədaqətlə xidmət edəcəyini söylədi.

Tahir AYDINOĞLU,
"Xalq qəzeti"